

Motion

1978/79: 2223

av Alf Lövenborg och Rolf Hagel

med anledning av propositionen 1978/79:126 om medel för tidigare-
läggningar av vissa investeringar inom SSAB Svenskt Stål AB,
m. m.

I propositionen 1978/79:126 föreslås att SSAB Svenskt Stål AB erhåller lån om totalt 846 milj. kr. samt 255 milj. kr. för att överbrygga sysselsättningsbortfall som uppstår till följd av SSAB:s strukturplan.

I sin strukturplan räknar SSAB med att 3 500 jobb skall falla bort. De i planen beräknade personalförändringarna har sammanfattats i följande tabell.

	Bortfall	Beräknat tillskott	Netto- förändring
Luleå	- 800	+ 350	- 450
Domnarvet	- 1 700	+ 1 200	- 500
Oxelösund	- 200	+ 300	+ 100
Gruvor	- 800	0	- 800
Övrig verksamhet	- 50	+ 150	+ 100
Summa	- 3 550	+ 2 000	- 1 550

Till de här redovisade siffrorna över personalförändringarna inom SSAB bör enligt bolaget läggas den övertalighet på ca 400 personer som finns i Grängesberg. De beräkningar som SSAB har utfört visar att största bortfallet av sysselsättning inträffar under den första delen av tioårsperioden, medan antalet nya arbetstillfällen huvudsakligen uppkommer under periodens senare del.

Propositionen följer i allt väsentligt Bertil Rehnbergs utredning som lades fram i december. Det skapas inga nya jobb – i stället fortsätter den defensiva linjen, som bl. a. innebär minskad sysselsättning på en rad orter. Departementschefen begär 846 milj. kr. som lån, vilket fördelar sig på följande investeringar:

Borlänge kommun	milj. kr.
Bredbandugn	170
Bredbandverk, kvalitets- investeringar	365
Elstålverk	40
Kallvalsverk, ett femte valspar	56
Stålmanufaktur	35
Ludvika kommun	milj. kr.
Datacentral	15
Luleå kommun	milj. kr.
Universalverk, förpar	50
Universalverksugn	85
Stålmanufaktur	17
Oxelösunds kommun	milj. kr.
Stålmanufaktur	13
Summa	846

Till investeringar som anges som huvudsakligen motiverade av sysselsättningskäl beviljas 225 milj. kr.

Som vi ser av propositionen har Borlänge fått "lejonparten" av de resurser som här är i fråga. SSAB:s anläggning i Luleå har i hög grad missgynnats i regeringens förslag.

Men framför allt handlar det om att ambitionsnivån i sin helhet är för begränsad, att det fortfarande inte handlar om en stålpolitik som tar itu med de verkliga problemen. Den strukturomvandling inom stålnäringen som man nu håller på med är inte en struktur- eller sysselsättningspolitik i de arbetandes intresse. Den övergripande planen för hela den svenska stålnäringen saknas alltså. Någon plan för att skapa full sysselsättning genom kompletterande industrietableringar vid bruksorterna finns inte heller. Det som finns är däremot en plan som visar i vilken omfattning sysselsättningen kommer att minska.

I SSAB:s strukturplan saknas offensivandan, tron på branschens framtida möjligheter att expandera. Förutsättningen är bl. a. att marknaden i allt väsentligt skall begränsas till Norden, vilket innebär att man avskär sig från stora och växande exportmarknader på annat håll. Arbetarpartiet kommunisterna anser att detta är en oriktig uppläggning. En stark satsning på export av såväl stålämnen som högre förädlade produkter måste ingå som ett led i en

offensiv stålpolitik.

Men det står också klart att det finns mer att göra när det gäller den svenska marknaden. De senaste åren har importen av järn och stål ökat väsentligt och motsvarar nu uppemot 60 % av de produkter som används.

Motiveringen är framför allt att de kvaliteter det rör sig om inte tillverkas i Sverige. En målsättning inom SSAB måste i så fall vara en produktutveckling, som innebär att hemmamarknadens behov i större utsträckning tillfredsställs genom inhemsk produktion.

Genom SSAB:s bildande togs ett steg för att öka samordningen av resurserna vid landets tre största stålverk. Vi motsatte oss inte denna samordning, men vi betonade att den måste ske i enlighet med de anställdas intressen för ögonen och på ett sådant sätt att det blev en mera offensiv inriktning. Vi framhöll också att samordningen borde ske inom ramen för ett statligt övertagande.

Dessa förslag avslogs av riksdagen, och inom det nuvarande SSAB sker en utveckling som väcker oro.

Riksdagen får vid senare tillfälle möjlighet att diskutera stålbranschens framtida uppläggning i dess helhet, men vi vill redan i detta sammanhang understryka nödvändigheten av att hela järn- och stålbranschen överförs i samhällets ägo.

Den nu framlagda propositionen är begränsad till sin karaktär, och de förslag som läggs fram klarar inte ens dagens akuta sysselsättningsproblem. Ett stort sysselsättningsbortfall finns med i kalkylen.

De fackliga organisationerna inom SSAB har bl. a. föreslagit följande investeringar på berörda orter:

- nytt mediumvalsverk i Luleå,
- upprustning av grovvalsverken i Luleå,
- medel för utredning ang. tillverkning av järnsvamp och järnpulver i Grängesberg med mål att igångsätta sådan produktion,
- strukturlån på 30 milj. kr. till SSAB för att tillföra Ludvika kommun kompletterande industrisysselsättning.

Från fackligt håll har det vid upprepade tillfällen framhållits nödvändigheten av att regeringen snarast lägger fram en struktur- och sysselsättningsplan för specialstålindustrin. Också detta bör ske inom ramen för en statlig stålpolitik.

Vi vill i sammanhanget också peka på de svikna löftena i samband med spelet kring Stålverk 80. År 1974 fattade riksdagen ett enhälligt principbeslut om att bygga ett stålämnesverk i Luleå för en produktion av 4 miljoner ton stålämnen. År 1976 ändrade riksdagen detta beslut till att avse en produktion av 2,5 miljoner ton stålämnen samt om- och tillbyggnad av valsverken. Det skulle skapa 2 300 nya arbetstillfällen.

Inte heller detta löfte infriades, och i propositionen säger regeringen också nej till tidigare reläggande av ett nytt mediumverk och vill nu begränsa beslutet

till marknadsutredningar och projektering.

Vi avvisardenna manöver och ställer krav om att riksdagen bör fatta beslut nu om uppförandet av detta mediumvalsverk så att projektet snabbt kan igångsättas. Vidare bör riksdagen uttala sig för att löftet om 2 300 nya jobb i Luleå infrias under 1979/80 i stället för planerade nedskärningar.

När det gäller övriga orter måste åtgärder vidtas för att trygga sysselsättningen. Riksdagen bör uttala sig mot sysselsättningsminskningar.

Riksdagen bör vidare beställa en ny struktur- och utvecklingsplan för hela gruv- och stålneringen med målsättningen att öka produktion, förädling och sysselsättning över hela linjen.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslås

att riksdagen uttalar sig för

1. att en plan utarbetas med målsättningen att inga sysselsättningsminskningar får ske vid de i propositionen berörda enheterna,
2. att en ny struktur- och utvecklingsplan för hela stål- och gruvneringen utarbetas med målsättningen att öka förädlingsgraden, sysselsättningen och industrispridningen,
3. att löftet om 2 300 nya jobb inom stålsektorn i Luleå infrias under 1979/80,
4. att byggandet av ett mediumvalsverk inleds vid SSAB:s anläggning i Luleå.

Stockholm den 22 mars 1979

ALF LÖVENBORG (apk)

ROLF HAGEL (apk)